

Hodláte požádat o dotace?

V minulých dílech našeho putování přípravou a zpracováním projektů na čerpání prostředků z ESF jsme se zabývali otázkami jak formulovat podnikatelský záměr, na základě čeho se rozhodnout, kdo zpracuje projektovou žádost a jaká je náročnost jejího zpracování, co tvoří náklady na zpracování projektu a co je vhodné požadovat

od externího zpracovatele projektu (viz MŘ č. 8/2006, s. 49 - 52 a MŘ č. 9/2006, s. 61 - 64).

V této třetí části seriálu o dotacích v OP RLZ se dotkneme jedné z podstatných kapitol projektu, která má výsadní postavení a zajímá každého předkladatele, resp. zpracovatele projektu. Touto kapitolou je rozpočet.

Rozpočet projektu

■ TŘETÍ TÉMA

Jak sestavit optimální míru spolufinancování? Z čeho se skládá rozpočet projektu? Na co si dát největší pozor z pohledu následné realizace?

Rozpočet musí být provázán s aktivitami projektu a zabezpečovat resp. pokrývat veškeré činnosti, které souvisí s realizací projektu. Při navrhování rozpočtu je nutno respektovat příslušná pravidla a omezení vyplývající z Platné příručky pro předkladatele projektů.

Lenka Murinová

U každého programu a výzvy se uvádí, kolik procent činí dotace a kolik procent spolufinancování daného subjektu, který žádost o grant podává. Míra a výše dotace je odlišná u každého programu. V případě OP RLZ platí **pravidlo tzv. blokové výjimky**, kde malý a střední podnik má nárok až na 80% získání dotace na vzdělávání a velký podnik až na 60%. Nestátní neziskové organizace mohou získat až 100% dotace. Zbývající část je spolufinancována samotnou firmou.

Jednoduše by se tak dalo spočítat, že z celkového rozpočtu projektu, který bude činit např. 6.000.000,- Kč, by velká firma zaplatila

2.400.000,- Kč ze svého a zbývající část 3.600.000,- Kč by získala z dotace EU a ČR.

Není tomu ovšem zcela tak. A to z toho důvodu, že v řadě výzev OP RLZ můžete čerpat dotaci i dle **pravidla De minimis** (dále jen DM), což znamená, že můžete jako firma čerpat veřejnou podporu během tří let až do výše 100.000 Euro (cca 2.900.000,- Kč). Tedy pokud je ve výzvě uvedeno, že můžete využívat veřejnou podporu jak dle blokové výjimky, tak dle pravidla DM, tak se míra vlastního spolufinancování firmou může ještě snížit, a to tak, že v některé části rozpočtu uvedete, že čerpáte např. 1.000.000,- Kč dle DM (a to dostanete zaplacené ve 100% výši, ale pomyslně se ukrájí z částky 100.000 Euro po tři roky). Zbývající část rozpočtu budete čerpat dle blokové výjimky, což už může být u velké firmy 40% spolufinancování. Ne tedy z 6 milionů korun, ale třeba jen z 5 milionů korun.

Takže shrnuto: jako velká firma byste získali z EU 4.000.000,- Kč (o 400.000 více oproti prvotnímu propočtu) a samotné spolufinancování by bylo pouze 2.000.000,- Kč. Ale v rámci DM ►

ŘÍZENÍ A ROZVOJ LIDÍ

byste už měli povoleno do budoucna čerpat pouze 1.900.000,- Kč z původních 2.900.000,- Kč v období následujících 3 let. Spolufinancování velké firmy by tak bylo oproti původní hodnotě 40 % sníženo na 33 %.

V optimalizaci financování však lze ještě dále pokračovat. V příručce pro žadatele o grant naleznete přesnou specifikaci toho, která položka rozpočtu je určena pro jaké účely apod. a jak může být financována.

V rámci rozpočtu jsou totiž položky, na které můžete čerpat až 100% dotaci. Tzn. nebudou ani v režimu DM ani v režimu blokové výjimky. Jedná se např. o položky jako jsou osobní náklady členů projektového týmu (tzn. jejich mzda), dále některé položky z nákladů na řízení projektu, publicitu apod.

Touto cestou můžete dále optimalizovat míru spolufinancování na rozpočtu.

Doporučení:

- určitě se informujte o tom, jaké druhy veřejné podpory můžete v rámci vaší žádosti čerpat,
- nechte si vysvětlit či si prostudujte v příručce pro žadatele, na které položky máte nárok na 100% dotaci,
- je vhodné kombinovat čerpání veřejné podpory tak, aby to pro podnik bylo optimální a co nejefektivnější a současně nebylo v rozporu s čerpáním např. dalších dotací ve firmě. Pak je potřeba čerpání veřejné podpory ve firmě vnímat jako celek.

DEVĚT KAPITOL ROZPOČTU

Rozpočet projektu je odhadem celkových nákladů projektu a skládá se ze sedmi kapitol, každá kapitola je pak rozdělena do několika podkapitol. Osmá a devátá kapitola jsou sumarizační. Jednotlivé kapitoly jsou zaměřeny na:

1. Osobní náklady
2. Cestovné
3. Zařízení a vybavení
4. Místní kancelář/náklady projektu
5. Nákup služeb
6. Drobné stavební úpravy
7. Přímá podpora

8. Celkové uznatelné náklady

9. Celkové neuznatelné náklady

■ Na co si dát největší pozor z pohledu následné realizace?

Při naplňování některých kapitol je stanoven povolený poměr nákladů jedné kapitoly k celkovému rozpočtu. Tyto **limity** jsou předmětem hodnocení přijatelnosti projektu. Dodržování poměrů nákladů kapitol k celkovému rozpočtu je již automaticky ošetřeno při vyplňování Benefitu, ale je vhodné je znát dopředu, aby v časové tísní při dokončování projektu nebylo nutno složitě upravovat rozpočet.

Je také dáno, které kapitoly lze zařadit do kterého způsobu financování – plně hrazené, de minimis, spolufinancování, plně financované žadatelem (neuznatelné náklady...). To je však vhodné konzultovat s vyhlášovatelem grantu.

ad 1. Osobní náklady – jedná se o mzdové náklady členů projektového týmu, které se v rozpočtu uvádějí včetně 35% odvodu na

sociální a zdravotní pojištění. Každý člen projektového týmu, jehož náklady jsou předmětem této kapitoly rozpočtu, musí mít uzavřen pracovní poměr (příp. při předpokladu nenaplnění celého fondu pracovní doby dohodu o pracovní činnosti), z kterého jednoznačně vyplývá, že náplní práce je práce na projektu! Není nutné, aby tento **pracovní poměr v rámci projektu** byl uzavřen na celý fond pracovní doby, obecně ale platí pravidlo, že celkový fond pracovní doby musí být v souladu se Zákoníkem práce. Protože každý zaměstnanec je povinen si vést přesnou evidenci odpracované doby, měl by být vyloučen **současný výkon práce v obou pracovních vztazích**, tzn., že by ve stejném čase byly zaměstnancem konány práce jak na projektu, tak i v jiném pracovním poměru. To je předmětem pravidelných kontrol vyhlášovatelem. Výše mzdy je hodinově limitována a odpovídá průměrným mzdám příslušného oboru. Např. hodinová mzda lektora v pracovním poměru by neměla přesáhnout 500,-Kč včetně 35% odvodů. Tyto sazby jsou většinou stanoveny, resp. doporučeny vyhlášovatelem grantu a je vhodné se

Problematika návržení a zpracování rozpočtu je, spolu s navrženými aktivitami, nejvýznamnější částí zpracováváného projektu.

na tyto limity informovat před zpracováním projektu. Vyhne se tím např. rozčarování při krácení rozpočtu.

ad 2. Cestovné – pro cestovné platí obecné zásady uvedené v zákoně č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách a týkají se členů projektového týmu. Při stanovování výše nákladů v této kapitole doporučujeme pečlivě zvažovat jeho výši v návaznosti na aktivity projektu, na počet partnerů a nutnost vzájemné komunikace. Veškeré doklady, týkající se cestovného, musí být vyplňovány a archivovány v souladu se zákonem a zásadami, vyplývajících ze smlouvy o poskytnutí grantu. Je nutno si dát ale pozor na situaci, pokud např. pořídíte auto na leasing v rámci projektu, do nákladů v kapitole cestovného smíte uvádět pouze spotřebované PHM propočtené na základě účtů o nákupu pohonných hmot.

ad 3. Zařízení a vybavení jsou náklady na vybavení spojené s nákupem nového, resp. použitého vybavení a zařízení (např. počítačové vybavení školících místností a jiná vybavení k výuce), které jsou přímo a výhradně spojené s účelem projektu. Z této položky nelze hradit investice, tedy výdaje na nákup jedné položky nového vybavení či zařízení hmotného majetku (u PC – celá sestava) nesmí přesáhnout 40 000 Kč a výdaje na nákup jedné položky nehmotného majetku nesmí přesáhnout částku 60 000 Kč. Postup pro nákup zařízení a vybavení se řídí zákonem o veřejných zakázkách – pokud se na ně tento zákon vztahuje (to v zásadě znamená nákup nad 100 tisíc Kč).

Dále je možné financovat nákup potřebného drobného hmotného majetku, který je pro realizaci nezbytný, nájem, event. splátky operativního leasingu zařízení a budov, pokud slouží výhradně k účelům realizace projektu (v opačném případě je uznatelná pouze poměrná část nákladů) a pokud je smlouva o nájmu uzavřena přímo s příjemcem podpory. Za předem stanovených podmínek je možné uplatnit i odpisy vlastního dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Výdaje na opravu a údržbu je možno uplatnit pouze pokud souvisejí s položkami, které jsou uvedeny jako uznatelné výdajové položky v rámci životnosti projektu.

Náklady na nákup nového a použitého zařízení vybavení a na jeho nájem a splátky smluv operativního leasingu (vynaložené po dobu realizace projektu) by neměly přesáhnout 25 % z uznatelných nákladů projektu – tj. náklady v kapitole 3. rozpočtu (mimo 3.5. a 3.6. – amortizace vlastního majetku a náklady na opravy a údržbu).

ad 4. Místní kancelář/náklady projektu jsou reálné výdaje na nájem kanceláře, nákup vody, paliv (kromě PHM), energii, internet, úklid a údržbu – tedy výdaje spojené s provozem kanceláře projektu. Režijní náklady projektu by neměly překročit 7 % celkových uznatelných nákladů projektu. Dále se jedná o **administrativní výdaje** na spotřební materiál, telefon, fax, poštovné apod. Je třeba počítat s nutností propočtů alikvotních podílů uznatelných výdajů pouze pro účely projektu. **Tyto náklady se nezapočítávají do DM, pokud je financování výzvy stanoveno pouze formou DM.**

ad 5. Nákup služeb – výdaje spojené s dodáním služeb musí přispívat k realizaci projektu a vytvářet novou hodnotu. Od částky 100.000 Kč musí být uzavřena písemná smlouva a musí být vyhlášeno výběrové řízení. Výdaje nesmí obvykle převýšit (mimo výdaje 5.3 vyplývající přímo ze smlouvy – tj. např. audit, bankovní poplatky a jiných 5.5. – notářské poplatky, právní porada, znalecké posudky) 49 % z uznatelných nákladů projektu. Postup pro výběr dodavatelů a uzavírání smluv s nimi se řídí zákonem o veřejných zakázkách – pokud se na ně zákon vztahuje. U zakázek s nízkým plněním do 100 000 Kč není nutné provádět vyhlášení a výběr z více zájemců. Cena ovšem nesmí překročit cenu obvyklou v místě plnění.

V této kapitole se uplatňují např. výdaje na zhotovení školících materiálů a manuálů, náklady na konference a kurzy, náklady na pronájem učeben, ovšem bez poskytnutých doprovodných služeb (občerstvení apod. a pak náklady spadají do kapitoly 7), odborné studie, popř. výdaje spojené se šířením informací – tj. náklady na publicitu.

ad 6. Drobné stavební úpravy – tyto výdaje jsou uznatelné, pouze pokud cena všech dokončených stavebních úprav v jednom zdaňovacím období nepřesáhne v úhrnu 40.000 Kč na každou jed- ►

ŘÍZENÍ A ROZVOJ LIDÍ

notlivou účetní položku majetku (např. úprava pracovního místa zdravotně postižným), drobná stavební úprava kanceláře apod.

ad 7. Přímá podpora – výdaje na přímou podporu jednotlivců (mimo mzdové příspěvky) mohou být poskytovány nejvýše do výše **20 %** celkových uznatelných nákladů projektu. Mzdové příspěvky jsou uznatelnými náklady projektu dle přesně stanovených procentuálních rozdělení a dle charakteru subjektu příjemce – podnikatelský a nepodnikatelský subjekt.

V této kapitole lze uplatnit výdaje na jízdné, stravné a ubytování účastníků kurzů v rámci projektu, cestovní náhrady pro osoby nově začleňované do zaměstnání.

V případě účasti osob pečujících o děti a další závislé osoby lze po dobu trvání školení, příp. při nástupu dosud nezaměstnané osoby do nového zaměstnání uplatnit výdaje na péči o tyto osoby, event. náhradu za rodičovský příspěvek. ■

Ing. Lenka Murínová, Ahra-Consulting, s. r. o.

Pohled a zkušenosti žadatele/klienta

Na nejčastější otázky žadatelů o dotace v OP RLZ odpovídá Ing. Josef Neuwirth, personalista a konzultant pro zpracování a realizaci projektových žádostí.

■ **Co považujete z hlediska rozpočtu za natolik důležité, aby vás na to zpracovatel projektové žádosti upozornil?**

Rozpočet je samozřejmě nejcitlivější částí projektu. Je potřeba vědět, a to hned na začátku zpracování žádosti, jaké jsou možnosti financování projektu, a to minimálně v rozsahu, jak je uvedeno v předchozím článku. Často to ale nestačí – je potřeba vědět, **co vše lze z projektu uhradit**, jaké jsou uznatelné náklady a jakou formu podpory lze na ně využít. Samozřejmostí je znát výklad, co která forma podpory znamená, a to i z hlediska budoucnosti. Také je nutno vědět, které kapitoly projektu jsou dotovány plně, na kterých se firma musí podílet, resp. co si pak musí uhradit sama. A také, pokud to výzva umožňuje, **jak zkombinovat různé typy podpor** tak, aby celkové řešení bylo maximálně výhodné pro žadatele dotace. Zpracovatel projektu by také měl sdělit, které položky rozpočtu se do podpory DM nezačleňují, což je významné v okamžiku, kdy se předpokládá financování celého projektu pouze v re-

Josef Neuwirth

žimu DM. Může se jednat např. o mzdy administrativního pracovníka, náklady na publicitu, na kancelář vč. provozních nákladů, na audit. Ale je nutno si to ujasnit s vyhlášovatelem už při přípravě projektu. A také je vhodné vést korespondenci **písemnou formou** právě proto, že není zvláštností, že se mění podmínky v průběhu realizace projektu.

Všechny uvedené informace by zpracovatel projektové žádosti měl žadateli poskytnout a spolu s ním navrhnout optimální skladbu rozpočtu v závislosti na předpokládaném rozsahu aktivit apod.

Dále považuji z pohledu klienta za samozřejmé, že mi zpracovatel projektu navrhne nějakou formu bezplatného servisu a konzultace k rozpočtu do doby podpisu smlouvy o financování projektu s vyhlášovatelem.

■ **Co vše je potřeba si z personálního hlediska uvědomit při sestavování obsazení projektového týmu v kapitole 1 rozpočtu?**

Sestavování projektového týmu je velmi často silně podceňováno. Někdy panuje i názor, že práce na projektu je jaksi „za odměnu“. Vždyť přece zorganizovat pár školení není nic složitějšího a těch pár faktur... A to je právě obrovský omyl a nedorozu-

mění. Je sice pravda, že při zpracovávání projektu se popíší aktivity, harmonogram realizace apod. Nikdo už ale nevidí obrovskou náročnost například vypsání výběrových řízení, absolutně přesného dokladování účastníků kurzů, uzavírání smluv se všemi příjemci podpory apod. Tým, který realizuje projekt, se musí doplňovat, musí mít dobře prostudované platné doklady a sledovat všechny změny, které se často mění i v průběhu realizace projektu. Je samozřejmě výhodnější, pokud tým, řídící realizaci projektu, je z příslušné organizace. To se ale většinou zcela nepodaří, protože realizace a řízení projektu vyžaduje plné nasazení a firmy většinou nemají tolik „volných“ zaměstnanců. Takže je nutno zajistit chybějící členy týmu například výběrovým řízením a s těmi pak uzavřít nějaký druh pracovního poměru.

Doporučuji, aby alespoň vedoucí projektu nebo manažer byl kmenovým zaměstnancem žadatele. A to hlavně proto, že zná zaměstnance, problémy i situaci ve firmě a může realizaci aktivit projektu usměrňovat tak, aby byly projektované výstupy a výsledky plněny v požadovaném rozsahu a kvalitě. A také, aby odpovídaly potřebám společnosti. Při výběrovém řízení pak doporučuji, aby při posuzování uchazečů byly velkou výhodou předchozí zkušenosti s řízením a realizací projektů.

■ Jaký vliv má na rozpočet seskupení malých, středních a velkých firem, pokud například podává projekt matka a její dceřiné společnosti?

Tento vliv je velmi významný, ale také ne zcela pochopený. Problém totiž vyplývá z definice malý, střední a velký podnik. Pokud se opravdu jedná o MSP, mají tyto podniky z pohledu dotace a spolufinancování velkou výhodu – podílejí se na spolufinancování pouhými 20 %, 80 % činí dotace, na rozdíl od firem velkých, kde tento poměr je 40 % a 60 %. Je proto nutné jednotlivé aktivity a jejich financování posuzovat podle toho, které skupině firem jsou určeny. Už jen tato skutečnost značně komplikuje a znepráhledňuje sestavování rozpočtu.

Problém tedy spočívá v definici malého, středního a velkého podniku. Tato definice je významně ovlivněna vlastnickými vztahy mezi firmami,

a to tak, že přestože MP a SP splňuje kritéria svého zařazení do MP a SP, má-li mateřská firma statut velké firmy a vlastní-li v MP a SP více než 25 % majetku, jsou takovéto MP a SP posuzovány jako firmy velké. Je to samozřejmě pro názornost trochu zjednodušené. Tato nezávislost je podrobně popsána v Příloze č. 1 nařízení Komise č.70/2001 EU. Pro názornost – ostatní dvě základní podmínky, které firmu zařazují do MP a SP jsou:

- počet zaměstnanců není větší než 250,
- aktiva firmy v roční hodnotě nepřesáhnou 27 milionů Eur nebo čistý obrat nepřesáhne za uzavřené účetní období 40 milionů Eur.

Protože každá změna čerpání rozpočtu znamená problém nebo komplikaci, doporučujeme mít problematiku velikosti podniku vyjasněnu již při zpracování projektu.

■ Je možné rozpočet v průběhu projektu kdykoliv měnit?

Ano, rozpočet lze částečně v průběhu realizace

ŘÍZENÍ A ROZVOJ LIDÍ

měnit. A je to v podstatě nutnost, která vyplývá z toho, že rozpočet uvedený v projektu je jen (byť poměrně přesným) odhadem předpokládaných nákladů. Při realizaci projektu pak může dojít k úpravám – např. výběrem levnějšího dodavatele služby (při dodržení požadované kvality) lze ušetřené prostředky použít na rozvoj jiných aktivit.

Ale je nutno dodržet určitá pravidla. Tím hlavním pravidlem je, že nebude narušen charakter a hlavní záměr projektu. V rámci projektu je pak možno provádět **tři typy změn**:

1. uvnitř jedné kapitoly bez omezení, ovšem při dodržení některých limitů:

– výdaje kap.3 „Zařízení a vybavení vyjma oddílu 3.5 Amortizace vlastního majetku a 3.6 Náklady na opravy a údržbu, nesmí překročit 25 % z celkově uznatelných nákladů,

– výdaje kapitoly 5 „Služby“, (bez položek 5.3 a 5.5) nesmí překročit 49 % z celkově uznatelných nákladů, pokud vyhlášatel neudělil výjimku,

– režijní náklady nesmí překročit 7 % z celkově uznatelných nákladů;

2. přesun mezi jednotlivými kapitolami do výše 15 % původního rozpočtu kapitoly;

3. přesun mezi kapitolami vyšší než 15 %.

Mohou se provádět změny v rámci jedné rozpočtové kapitoly nebo přesuny mezi kapitolami

do 15% původní výše v kapitole – to vše jako nepodstatné změny projektu. Ale je také třeba dodržet poměrové ukazatele kapitol k celkovému rozpočtu, doporučené maximální částky v rámci jedné kapitoly, např. hodinové sazby členů projektového týmu, ceny za nákup výpočetní techniky a technických prostředků. Tady je důležité, k čemu tyto prostředky v projektu budou sloužit a jak byla zdůvodněna jejich potřeba.

ZÁVĚR

Problematika návržení a zpracování rozpočtu je, spolu s navrženými aktivitami, nejvýznamnější částí zpracovávaného projektu. Proto jsme ji také věnovali celou třetí část našeho seriálu. Faktem ale je, že jsme se opravdu jen dotkli celé problematiky zpracování rozpočtu projektu, která je složitá a z hlediska „spokojenosti“ při realizaci projektu nesmírně významná. Je proto nutné ji velice pečlivě v žádosti vypracovat. ■

Ing. Josef Neuwirth, vedoucí personálního útvaru ODS –

Dopravní stavby Ostrava, a.s.

V dalším pokračování našeho seriálu o zpracovávání projektů se budeme věnovat otázce, v čem tkví náročnost realizace dotovaných projektů na rozdíl od řízení a realizace nedotovaných – stávajících projektů RLZ ve firmách.

G L O S A

PRÁCE NA VOLNÉ NOZE PŘES INTERNET

■ Stále více webových stránek nabízejících volná místa obsahuje také práci na volné noze, a to ve všech oblastech průmyslu. Co činí práci na volné noze tak oblíbenou?

Jsou k tomu tři hlavní důvody:

■ Informační technologie umožňují lidem z celého světa (včetně z rozvojových zemí) levný přístup ke znalostním zdrojům na internetu po celých 24 hodin denně.

■ Práce na volné noze nabízí velmi pružný pracovní režim: nemusíte časné ráno vstávat a spěchat do práce, nemusíte se strojit podle firemní kultury, ani se denně potkávat se svým nadřízeným a svoje soukromé potřeby si zařídíte tak, jak potřebujete.

■ Náboráři mohou nabídkou místa na volné noze v rekordním čase získat tolik zájemců, kolik je třeba a vybrat z nich ty nejlepší. Mohou tak získat i zájemce ze zemí s nízkou úrovní výdělků a dosáhnout mzdových úspor. Není výjimkou získat kvalitního zaměstnance s desetkrát menšími nároky na výdělek. Práce na volné noze prostřednictvím internetu však přináší i **riziko**. Mnohé z nabídek mohou být podvodné a ten, kdo takovou práci přijme a dělá, nakonec nedostane zaplacené. Vyplatí se proto získat ještě před převzetím práce dostatek informací o firmě, která práci na volné noze přes internet nabízí. Internet poskytuje dost možností, jak se k takovým informacím dostat.

Podle www.insite.cz; - ná -